

mr. sc. Darja Damić Bohač, viša lektorica
Odsjek za romanistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
Ivana Bašić, viša lektorica
Odsjek za anglistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Zagreb, 20. travnja 2012.

Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta
Donje Svetice 38
10 000 Zagreb
Ministru dr. sc. Željku Jovanoviću
Pomoćnici ministra dr. sc. Ružici Beljo Lučić
Pomoćniku ministra dr. sc. Saši Zeleniki

Predmet: DOPUNE Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

Poštovani,

molimo vas da u Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju uvrstite naše dopune i prijedloge. Na prvom mjestu to je **moгуćnost trećeg stupnja napredovanja i za lektorska zvanja: lektor, viši lektor, lektor savjetnik**, te uvođenje **izbora u trajno zvanje** prilikom drugog izbora u zvanje lektora savjetnika. Podsjećamo da su lektori prema Zakonu o visokim učilištima iz 1996. imali mogućnost izbora u trajno zvanje. Također podsjećamo da je Vijeće Filozofskog fakulteta prihvatilo uvođenje trećeg stupnja napredovanja [Prilog (2): dopis dekana dr. sc Miljenka Jurkovića MZOŠ-u od 22. veljače 2006.] te da se s time, u pregovorima s NSZVO-om, složilo i Ministarstvo znanosti u cilju rehabilitacije lektorskog zvanja. Dapače, treći stupanj napredovanja (lektor savjetnik) bio je uvršten u prijedlog Zakona o visokom školstvu bivšeg ministra.

Smatramo nužnim ukazati i na neke nelogičnosti i za nastavno zvanje lektora potencijalno štetne formulacije koje se pojavljuju u Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

Naime, s **obzirom da je nastavno zvanje lektora specifično zbog toga što je vezano isključivo uz sveučilišni studij jezika i književnosti i izvođenje nastave iz temeljnih predmeta matičnog studija, smatramo da je potrebno da ta specifičnost bude jasno definirana zakonom.** Primjerice, u članku 73., stavku 4. Zakona o visokim učilištima iz 1996. zvanje lektora i višeg lektora definirano je na sljedeći način: „U visokim učilištima u kojima se strani jezici studiraju kao glavni predmet studija nastavnici se biraju i u nastavna zvanja lektora i višeg lektora.“ Osim toga, **smatramo da izbor u nastavno zvanje lektora i višeg lektora treba ograničiti na sveučilišta (a ne ga dopustiti i na razini veleučilišta i visoke škole) jer se studiji jezika i književnosti (u kojima su lektori nezaobilazni) izvode isključivo na sveučilišnoj razini.** Smatramo da se omogućavanjem izbora u nastavno zvanje lektora i višeg lektora na veleučilištima i visokim školama čini trajna šteta struci jer se na taj

način otvara put devalvaciji kriterija za izbor u zvanje (ako kriterije umjesto Rektorskog zbora budu propisivala vijeća veleučilišta i visokih škola) i inflaciji nastavnika izabranih u zvanje lektora. S obzirom na dugu tradiciju lektorskog zvanja kao osobitosti filoloških studijskih grupa, te s obzirom na vrsne jezične kompetencije potrebne za kvalitetno obavljanje lektorskog posla, takvo narušavanje statusa smatramo pogubnim za filološke studije.

Podsjećamo da smo na temelju argumentacije za potrebom revalorizacije statusa lektora sklopili posebni kolektivni ugovor 2011. godine prema kojem nam se isplaćuje dodatak na plaću do korekcije koeficijenta složenosti poslova lektora i viših lektora.

U prilogu (1) slijede formulacije iz Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju za koje smatramo da ne odražavaju stvarno stanje i da mogu nanijeti dugoročnu štetu statusu lektorske struke. Također predlažemo izmjene, koje su kvantitativno zanemarive, ali sadržajno izuzetno bitne.

Prilog (1) PRIJEDLOZI IZMJENA DOPUNA UZ LEKTORSKA ZVANJA - Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

Formulacije koje smatramo problematičnima potcrtane su, a primjedbe na tekst zakona i prijedlozi izmjena izneseni su u masnom tisku.

Iz Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju:

Nastavna i stručna zvanja na sveučilištu, veleučilištu i visokoj školi te odgovarajuća radna mjesta

Članak 98.

(1) Na veleučilištu i visokoj školi nastavnici se biraju u nastavna zvanja i na radna mjesta koja odgovaraju tim zvanjima. Iznimno, u slučajevima iz stavka 2. ovoga članka, osobe se biraju u nastavna zvanja i na sveučilištu. Na veleučilištu i visokoj školi nema radnih mjesta koja odgovaraju znanstveno-nastavnim zvanjima, ali nastavu u svom zvanju mogu izvoditi nastavnici izabrani u znanstveno nastavna ili naslovna zvanja na sveučilištu.

(2) Na sveučilištu, fakultetu i umjetničkoj akademiji izbor u nastavna zvanja obavlja se prema njihovom statutu u slučaju ako izvode stručni studij za potrebe toga studija, kao i ako je riječ o predmetu koji ne zahtijeva znanstveni pristup, ili na umjetničkoj akademiji za potrebe korepeticije i druge suradnje u obrazovnom procesu.

(6) U zvanje lektora i na odgovarajuće radno mjesto može biti izabrana osoba koja ima završen diplomski studij, ispunjene nužne uvjete koje propisuju Rektorski zbor, odnosno Vijeće veleučilišta i visokih škola, objavljene stručne radove, najmanje tri godine radnog iskustva u struci te ispunjene uvjete propisane statutom visokog učilišta.

(7) U zvanje višeg lektora i na odgovarajuće radno mjesto može biti izabrana osoba koja ima završen diplomski studij, ispunjene nužne uvjete koje propisuju Rektorski zbor, odnosno Vijeće veleučilišta i visokih škola, objavljene stručne radove, najmanje pet godina radnog iskustva u struci te ispunjene uvjete propisane statutom visokog učilišta.

Lektori i viši lektori ne izvode nastavu na stručnim studijima nego isključivo na sveučilišnom studiju jezika i književnosti, u temeljnim kolegijima tih studija. Zakon bi trebao odražavati tu realnost i specifičnost lektorskog zvanja.

Prijedlog izmjena:

Članak 98.

(1) Na veleučilištu i visokoj školi nastavnici se biraju u nastavna zvanja i na radna mjesta koja odgovaraju tim zvanjima. Iznimno, u slučajevima iz stavka 2. ovoga članka, osobe se biraju u nastavna zvanja i na sveučilištu. Na veleučilištu i visokoj školi nema radnih mjesta koja odgovaraju znanstveno-nastavnim zvanjima, ali nastavu u svom zvanju mogu izvoditi nastavnici izabrani u znanstveno nastavna ili naslovna zvanja na sveučilištu.

(2) Na sveučilištu, fakultetu i umjetničkoj akademiji izbor u nastavna zvanja obavlja se prema njihovom statutu u slučaju ako izvode stručni studij za potrebe toga studija, kao i ako je riječ o predmetu koji ne zahtijeva znanstveni pristup, ili na umjetničkoj akademiji za potrebe korepeticije i druge suradnje u obrazovnom procesu. **Isključivo za potrebe sveučilišnog studija jezika i književnosti nastavnici se biraju u nastavna zvanja lektora i višeg lektora te lektora savjetnika.**

(6) U zvanje lektora i na odgovarajuće radno mjesto može biti izabrana osoba koja ima završen diplomski studij, ispunjene nužne uvjete koje propisuje Rektorski zbor, objavljene stručne radove, najmanje tri godine radnog iskustva u struci, **pozitivno ocijenjeno nastupno predavanje pred nastavnicima i studentima ako se prvi put izabire na nastavno radno mjesto** te ispunjene uvjete propisane statutom visokog učilišta.

(7) U zvanje višeg lektora i na odgovarajuće radno mjesto može biti izabrana osoba koja ima završen diplomski studij, ispunjene nužne uvjete koje propisuje Rektorski zbor, objavljene stručne radove, najmanje pet godina radnog iskustva u struci, **pozitivno ocijenjeno nastupno predavanje pred nastavnicima i studentima ako se prvi put izabire na nastavno radno mjesto** te ispunjene uvjete propisane statutom visokog učilišta.

(8) U zvanje lektora savjetnika i na odgovarajuće radno mjesto može biti izabrana osoba koja ima završen diplomski studij, ispunjene nužne uvjete koje propisuje Rektorski zbor, objavljene stručne radove, znanstveni stupanj magistra ili doktora znanosti, najmanje 20 godina radnog iskustva u nastavnom zvanju, te ispunjene uvjete propisane statutom visokog učilišta.

(9) U zvanje lektora savjetnika u trajnom zvanju može se izabrati osoba koja je najmanje pet godina bila u zvanju lektora savjetnika.

OBRAZLOŽENJE: s obzirom da su lektori i tradicijom osnivanja studija jezika iz prvobitnih lektorata, kao i samom prirodom struke i potrebnim kompetencijama vezani isključivo za sveučilišne studije jezika i književnosti, potpuno je neopravdano i dugoročno štetno omogućiti izbor u zvanje lektora i višeg lektora na veleučilištima i visokim školama jer se na njima ne studiraju jezici i književnost kao glavni predmet studija. Sukladno tome, uvjete za izbor u nastavno zvanje lektora i višeg lektora te lektora savjetnika trebao bi donositi isključivo Rektorski zbor. Također, među nužnim uvjetima za izbor u zvanje treba navesti i **pozitivno ocijenjeno nastupno predavanje pred nastavnicima i studentima ako se prvi put izabire na nastavno radno mjesto.**

Usklađivanje bi se trebalo provesti i u člancima:

Znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna, suradnička i stručna zvanja

Članak 91.

(1) Znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja su docent, izvanredni profesor i redoviti profesor.

(2) Znanstveno-nastavna zvanja u znanstvenoj komponenti odgovaraju znanstvenim zvanjima kako slijedi:

1. docent – znanstvenom suradniku,
2. izvanredni profesor – višem znanstvenom suradniku,
3. redoviti profesor – znanstvenom savjetniku.

(3) Nastavna zvanja su predavač, viši predavač, profesor visoke škole, lektor, viši lektor, umjetnički suradnik i viši umjetnički suradnik.

(4) Suradnička zvanja su asistent i viši asistent.

(5) Stručna zvanja su stručni suradnik, viši stručni suradnik i stručni savjetnik.

Prijedlog izmjene:

Članak 91.

(3) Nastavna zvanja su predavač, viši predavač, profesor visoke škole, **lektor, viši lektor, lektor savjetnik te lektor savjetnik u trajnom zvanju.**

Zvanja na sveučilištu i odgovarajuća radna mjesta

Članak 92.

(1) Na sveučilištu, odnosno njegovim sastavnicama, se putem javnog natječaja provode izbori u znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i suradnička zvanja te nastavna zvanja predavača, višeg predavača, lektora, višeg lektora, umjetničkog suradnika i višega umjetničkog suradnika, kao i stručna zvanja, sukladno ovom Zakonu, te se s izabranim pristupnikom zaključuje ugovor o radu. Kada sveučilište izvodi stručne i visokoškolske umjetničke studije, može za potrebe tih studija provoditi izbor za sva nastavna zvanja iz članka 91. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) U odgovarajuće znanstveno-nastavno, umjetničko-nastavno, suradničko i nastavno zvanje može se izabrati osoba i bez zaključivanja ugovora o radu koja ispunjava uvjete za izbor u odnosno zvanje ako sudjeluje ili će sudjelovati u izvođenju dijela ili cijele nastave određenog predmeta (tzv. naslovno zvanje) na visokom učilištu.

(3) Visoko učilište može povjeriti izvedbu do jedne trećine nastavnog predmeta stručnjacima bez izbora u znanstveno-nastavno zvanje (tzv. gostujući profesor ili nastavnik), uz uvjet da osnovni dio nastavnog predmeta izvode osobe izabrane u znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna ili nastavna zvanja.

(4) Pod uvjetima predviđenim statutom sveučilišta, uglednom inozemnom profesorom, istaknutom stručnjaku ili umjetniku, koji nije stekao znanstveno-nastavno zvanje po hrvatskim propisima, može se, uz suglasnost senata, povjeriti izvođenje nastave iz određenog predmeta.

(5) Studenti poslijediplomskog studija mogu sudjelovati u izvođenju nastave preddiplomskog i diplomskog studija na sveučilištu, sukladno studijskom programu poslijediplomskog studija i općem aktu sveučilišta.

Prijedlog izmjene:

Članak 92.

(1) Na sveučilištu, odnosno njegovim sastavnicama, se putem javnog natječaja provode izbori u znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i suradnička zvanja te nastavna zvanja predavača, višeg predavača, **lektora, višeg lektora, lektora savjetnika, lektora savjetnika u trajnom zvanju**, umjetničkog suradnika i višega umjetničkog suradnika, kao i stručna zvanja, sukladno ovom Zakonu, te se s izabranim pristupnikom zaključuje ugovor o radu. Kada sveučilište izvodi stručne i visokoškolske umjetničke studije, može za potrebe tih studija provoditi izbor za sva nastavna zvanja iz članka 91. stavka 3. ovoga Zakona.

(3) Visoko učilište može povjeriti izvedbu do jedne trećine nastavnog predmeta stručnjacima bez izbora u znanstveno-nastavno **ili nastavno** zvanje (tzv. gostujući profesor ili nastavnik), uz uvjet da osnovni dio nastavnog predmeta izvode osobe izabrane u znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna ili nastavna zvanja.

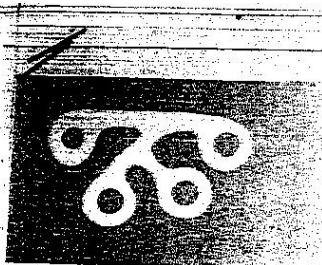
Za lektore i više lektore Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu,

---

mr.sc. Darja Damić Bohač, viši lektor

Ivana Bašić, viši lektor

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3
10000 Zagreb

University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences
Ivana Lučića 3
10000 Zagreb, Croatia

Tel./Phone: +385 (0)1 6120-111; Fax: +385 (0)1 6156-879; www.ffzg.h

KLASA:053-01/06-01/124
URBROJ:3804-850-06-1
Zagreb, 22. veljače 2006.

**MINISTARSTVO ZNANOSTI,
OBRAZOVANJA I ŠPORTA**
Ministar
Doc. dr. sc. Dragan Primorac
Trg hrvatskih velikana 6, Zagreb

Poštovani gospodine ministre,

Upoznati ste s našim višegodišnjim zahtjevima za rehabilitiranjem narušenog statusa lektora i viših lektora. Lektori i viši lektori jesu marginalna skupina po broju, ali nikako po važnosti te se nadamo da ćete uvažiti naše prijedloge za primjerenijim vrednovanjem nastavnog i stručnog rada lektora i viših lektora. U tome smislu istaknuo bih sljedeće:

1. *Povećanje koeficijentata lektorima i višim lektorima.* Koeficijenti lektora (1,40) i viših lektora (1,65) su nedopustivo niski. (Za usporedbu, čak novaci koji nemaju radnog iskustva niti objavljenih radova imaju veći koeficijent od lektora. Lektori su već nastavnici s iskustvom i objavljenim radovima te preuzimaju odgovornost stručnog formiranja budućih filologa na glavnom predmetu, s najvećim nastavnim opterećenjem od 450 norma sati godišnje.)

2. *Mogućnost napredovanja.* Lektorima i višim lektorima (među njima je i 26 magistara i 4 doktora znanosti) mora se omogućiti napredovanje. Stoga predlažemo zvanje **VIŠI LEKTOR SAVJETNIK** s odgovarajućim koeficijentom.

3. *Smanjenje satnice.* Zbog specifičnosti i zahtjevnosti lektorske nastave, smatramo da gornja granica lektorske satnice ne bi smjela prelaziti 12 sati nastave tjedno, a za lektorske vježbe bi se trebao primijenjivati koeficijent od 1,5 norma sati.

Važno je napomenuti da su današnji filološki odsjeci izrasli iz nekadašnjih lektorata (1876. započela je nastava njemačkog jezika s lektorom Julijusom Šajatovićem; 1880. osnovan je lektorat mađarskog jezika; 1882. započela je nastava francuskog jezika

s prvim lektorom Ivanom Švaljugom, a 1891. nastava talijanskog jezika s lektorom Alojzijem Manzoniem, itd.).

I danas su lektori i viši lektori nezaobilazan nastavni kadar za stručno formiranje filologa svih profila, od profesora i prevoditelja do znanstvenika, koji upravo zahvaljujući svojim lektorima stječu vrstan stupanj poznavanja jezika: *stupanj C1 s elementima C2 (Europski referentni okvir za jezike Vijeća Europe)*.

Lektorska nastava je uvrštena u obavezne kolegije svih godina studija (sadašnje 4 i budućih 5) i to na svim filološkim odsjecima.

Lektori i viši lektori samostalno planiraju i izvode nastavu, održavaju ispite (koji su i u dosadašnjem sustavu studiranja bili neprenosivi) i to na glavnom predmetu matičnog fakulteta. Mentori su studentima za izradu diplomskih radnji.

Drže nastavu i mentori su i na poslijediplomskom stručnom prevoditeljskom studiju, sudjeluju na znanstvenim i stručnim skupovima, autori su knjiga i udžbenika, znanstvenih i stručnih radova.

Uz solidna teorijska znanja moraju do najsitnijih tančina poznavati jezičnu normu, svu slojevitost jezika, sociolingvističku markiranost varijanti, interferencije s materinskim jezikom i načine njihova uklanjanja - ukratko moraju posjedovati visoka stručna znanja uz kompetenciju vrlo blisku obrazovanom izvornom govorniku.

Neutemeljenim devaloriziranjem nastavnika takvog profila i stručnosti, do koje dolazi zbog nedovoljne upućenosti, ugrozila bi se kvaliteta jezične nastave, a u današnje doba potreba za kvalitetnom jezičnom nastavom veća je nego ikada.

S poštovanjem,

Dekan

Miljenko Jurković
Dr. sc. Miljenko Jurković, red. prof.